

Sarıhumma Aşısı

Bilmeniz Gerekenler

Many Vaccine Information Statements are available in Spanish and other languages. See www.immunize.org/vis

Hojas de información sobre vacunas están disponibles en español y en muchos otros idiomas. Visite www.immunize.org/vis

1 Sarıhumma nedir?

Sarıhumma, sarıhumma virüsünün neden olduğu ciddi bir hastalıktır. Afrika'nın ve Güney Amerika'nın bazı bölgelerinde bulunur.

Sarıhumma enfekte bir sivrisineğin ısırığı ile bulaşır. Kişiden kişiye direkt temas ile yayılmaz.

Sarıhumma hastalığı olan kişiler genellikle hastaneye yatırılmalıdır. Sarıhumma şunlara neden olabilir:

- Ateş ve grip benzeri belirtiler
- Sarılık (cilt veya gözlerde sararma)
- Birden fazla vücut bölgesinden kanama
- Karaciğer, böbrek, solunum ve diğer organ yetmezlikleri
- Ölüm (ciddi vakaların % 20 -% 50'si)

2 Sarıhummadan nasıl korunabilirim?

Sarıhumma aşısı

Sarıhumma aşısı sarıhummayı önleyebilir.

Sarıhumma aşısı sadece belirlenmiş aşı merkezlerinde uygulanır.

Aşı yapıldıktan sonra, damgalı ve imzalanmış bir "Uluslararası Aşı veya Koruma Belgesi" (sarı kart) verilir. Bu sertifikanın geçerliliği aşılamadan 10 gün sonra başlar ve 10 yıl sürer.

Bu kart size, aşı olduğunuz kanıtı olarak bazı ülkelere girmek için gerekecektir. Aşılı olduğunuzu kanıtlamayan gezginlere, girişte aşı yapılabilir veya enfekte olmadıklarından emin olmak için 6 gün boyunca gözlemlenebilir.

Sarıhummaya karşı aşı yaptırmadan önce doktorunuzla veya hemşirenizle güzergâhınızı konuşunuz. Sarıhumma aşı gereksinimlerini ve farklı ülkeler için tavsiyeleri öğrenmek için sağlık biriminize danışınız ya da CDC'nin www.cdc.gov/travel adresindeki seyahat bilgileri web sitesini ziyaret ediniz.

Diğer önleyici tedbirler

Sarıhummayı önlemek için diğer bir yol, sivrisinek ısırıklarından kaçınmaktır:

- İyi korunan veya klimalı alanlarda kalmak,
- Vücudunuzun çoğunu kaplayan giysiler giymek,
- DEET içerenler gibi, etkin bir böcek kovucu kullanmak.

3 Sarıhumma aşısı

Sarıhumma aşısı canlı, zayıflatılmış bir virüstür. Tek bir enjeksiyon olarak uygulanır. Risk altındaki insanlar için, her 10 yılda bir rapel dozu önerilir.

Sarıhumma aşısı diğer çoğu aşı ile aynı zamanda uygulanabilir.

Kimlere sarıhumma aşısı yapılmalı?

- Sarıhumma riski bulunan bir bölgede yaşayan ya da giriş koşulu olarak aşı olmanın gerektiği bir ülkeye seyahat eden 9 aylıktan 59 yaşına kadar olan kişiler.
- Sarıhumma virüsü veya aşı virüsüne maruz kalabilecek laboratuvar personeli.

CDC (www.cdc.gov/travel), Dünya Sağlık Örgütü (www.who.int) ve Pan Amerikan Sağlık Örgütü (www.paho.org) web adreslerinde seyahat edenler için bilgiye ulaşılabilir.

Aşılamaı takip eden 14 gün boyunca kan ürünleriyle aşı virüsünü geçirme riski olduğundan kan bağışi yapmamalıdır.

4 Kimlere bu aşı yapılmamalı?

- Yumurta, tavuk proteinleri veya jelatin dâhil olmak üzere aşının herhangi bir bileşenine karşı ciddi (hayatı tehdit eden) alerjisi olanlar ile önceki sarıhumma aşı dozuna şiddetli bir alerjik reaksiyon gösteren kişilere sarıhumma aşısı yapılmamalıdır. *Herhangi bir ciddi alerjiniz varsa doktorunuza bildiriniz.*
- 6 aylıktan küçük bebeklere aşı yapılmamalıdır.
- Aşağıdaki durumları doktorunuza bildiriniz:
 - HIV / AIDS veya bağışıklık sistemini etkileyen başka bir hastalığınız varsa,
 - Kanseri veya diğer tıbbi durumlar, organ nakli ya da radyasyon veya ilaç tedavisi (steroidler, kemoterapi veya bağışıklık sistemi hücrelerinin fonksiyonunu etkileyen diğer ilaçlar) nedeniyle bağışıklık sisteminiz zayıf ise.

U.S. Department of
Health and Human Services
Centers for Disease
Control and Prevention

- Timusunuz alındıysa ya da myasthenia gravis, DiGeorge sendromu veya timoma gibi bir timus hastalığınız varsa.

Doktorunuz aşı yapılıp yapılamayacağınıza karar vermenize yardımcı olacaktır.

- Bir sarıhumma alanına seyahat etmesi mecburi olan 60 yaş ve üstü yetişkinler, aşılarını doktorlarıyla görüşmelidir. Aşılanmanın ardından ciddi sorunlarla karşılaşma riski yüksek olabilir.
- 6 ila 8 aylık bebekler, hamile kadınlar ve emziren anneler, sarıhumma riski olan bir bölgeye seyahatten kaçınmalı veya ertelemelidir. Seyahat edilmesi mecburi ise, aşılanmayı doktorunuzla görüşünüz.

Tıbbi sebeplerden dolayı aşı yapılamıyorsanız ve seyahat için sarıhumma aşılama belgesine ihtiyacınız varsa, doktorunuz riski kabul edilebilir derecede düşük görürse size bir **feragat yazısı** verebilir. Feragat kullanmayı planlıyorsanız, daha fazla bilgi için ziyaret etmeyi planladığınız ülkelerin elçiliğine de başvurmanız gerekir.

5 Sarıhumma aşısından kaynaklanan riskler nelerdir?

Aşılar dâhil olmak üzere her ilacın ciddi bir reaksiyona neden olma riski vardır. Bununla birlikte, bir aşının ağır zarara veya ölüme neden olma riski son derece düşüktür.

Hafif sorunlar

Sarıhumma aşısı ateş ve enjeksiyon bölgesinde ağrı, sızı, kızarıklık veya şişlik ile ilişkilendirilmiştir.

Bu sorunlar 4 kişiden 1 kişiye kadar sıklıkta ortaya çıkar. Genellikle enjeksiyondan hemen sonra başlar ve 1 hafta kadar sürerler.

Ciddi problemler

- Bir aşı bileşenine karşı ciddi alerjik reaksiyon (yaklaşık 55.000 kişide 1).
- Şiddetli sinir sistemi reaksiyonu (yaklaşık 125.000 kişide 1).
- Organ yetmezliğinin eşlik ettiği hayatı tehdit eden şiddetli hastalık (yaklaşık 250.000 kişide 1). Bu yan etkinin ortaya çıktığı kişilerin yarısından fazlası ölür.

Bu son iki sorun bir rapel dozundan sonra şimdiye kadar hiç bildirilmemiştir.

6

Ciddi bir reaksiyon olursa?

Neye dikkat etmeliyim?

- Aşılanmadan sonraki 1-30 gün içinde ortaya çıkan şiddetli alerjik reaksiyon belirtileri, çok yüksek ateş, alışılmadık davranışlar veya grip benzeri belirtiler gibi sizi kaygılandıran tüm belirtilere dikkat ediniz.

Ciddi alerjik reaksiyon belirtileri, kurdeşen, yüzün ve boğazın şişmesi, nefes darlığı, hızlı kalp atışı, sersemlik ve güçsüzlük olabilir. Bunlar aşılanmadan sonra birkaç dakika ila birkaç saat içinde başlayacaktır.

Ne yapmalıyım?

- Ağır bir alerjik reaksiyon veya bekleyemeyecek kadar acil başka bir durum olduğunu düşünüyorsanız, 9-1-1'i arayınız ya da kişiyi en yakın hastaneye götürünüz. Böyle bir durum söz konusu değilse, doktorunuzu arayınız.
- Daha sonra reaksiyon "Aşı Sonrası İstenmeyen Etki Bildirim Sistemi" ne (VAERS) bildirilmelidir. Doktorunuz bu raporu kayda geçirebilir ya da kendiniz www.vaers.hhs.gov adresindeki VAERS web sitesinden veya **1-800-822-7967** numaralı hattı arayarak bu bildirim yapabilirsiniz.

VAERS sadece reaksiyonları bildirmek içindir. Tıbbi tavsiye vermez.

7

Nasıl daha fazla bilgi edinebilirim?

- Doktorunuza danışınız.
- Yerel ya da devlet sağlık birimlerini arayınız.
- Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri (CDC) ile temas kurunuz:
 - **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** numaralı telefonu arayınız
 - CDC'nin www.cdc.gov/travel www.cdc.gov/yellowfever/ veya www.cdc.gov/vaccines/vpd-vac/yf adreslerindeki web sitelerini ziyaret ediniz.

Vaccine Information Statement Yellow Fever Vaccine

3/30/2011

Office Use Only

Translation provided by Betül Polatdemir, MD, Lokman Hekim Hospital Group, Ankara and Sibel Bostancıoğlu, MD, Ankara Occupational and Environmental Diseases Hospital, Ankara, Turkey